

ΕΝΕΡΓΕΙΑ & περιβάλλον

Κυριακή 30 Μαΐου 2010

Αγγελιοφόρος

Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον» για χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας

Τέλη Ιουνίου αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον», το οποίο θα χρηματοδοτεί παρεμβάσεις σε κατοικίες με σκοπό τη χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας. Το πρόγραμμα αφορά το σύνολο των 13 περιφερειών της χώρας, ενώ η συνολική δημόσια δαπάνη του προγράμματος ανέρχεται σε 200 εκατ. ευρώ. Τα οφέλη για όσους ενταχθούν στο πρόγραμμα είναι σημαντικά, ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα. Το όφελος σε κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση σε μια μονοκατοικία 100 τ.μ. που θα μονωθεί μπορεί να φτάσει στις βόρειες περιοχές της χώρας και τις 23.000 kWh, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 60%, μειώνοντας έτσι το ετήσιο κόστος για θέρμανση κατά 1.500 ευρώ. Από το πρόγραμμα εκτιμάται ότι θα επωφεληθούν μέσω των παρεμβάσεων περίπου 100.000 νοικοκυριά. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν ιδιοκτήτες με δικαίωμα πλήρους κυριότητας, ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας, με συμφωνία των πιθανών συνιδιοκτητών, των οποίων:

- το ατομικό δηλωθέν εισόδημά τους δεν ξεπερνά τα 30.000 ευρώ ή το οικογενειακό δηλωθέν εισόδημά τους δεν ξεπερνά τα 50.000 ευρώ (πρόκειται για το υποπρόγραμμα Α, που αφορά δάνειο με επιδοτούμενο επίτοκο. Λεπτομέρειες σχετικά με τους όρους του δανείου, το ποσοστό επιδότησης επιτοκίου και τις συμβαλλόμενες τράπεζες θα περιγράφονται στην προκήρυξη).

- το ατομικό δηλωθέν εισόδημά τους δεν ξεπερνά τα 15.000 ευρώ ή το οικογενειακό δηλωθέν εισόδημά τους δεν ξεπερνά τα 25.000 ευρώ (υποπρόγραμμα Β που θα επιχορηγεί με 30% το κόστος των επιλέξιμων επεμβάσεων).

Και για τα δύο υποπρόγραμμα το 100% του κόστους των επεμβάσεων (αρχική και τελική) θα είναι επιλέξιμο στο πλαίσιο του προγράμματος, εφόσον η πρόταση ενταχθεί στο πρόγραμμα. Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός ανά κατοικία δε θα μπορεί να υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ.

Επιλέξιμα κτίρια

Επιλέξιμα προς χρηματοδότηση είναι μονοκατοικίες, πολυκατοικίες (ως ενιαίο κτίριο), μεμονωμένα διαμερίσματα υπό προϋποθέσεις, που αφορούν το σύστημα θέρμανσής τους, φέρουν οικοδομική άδεια πριν από την 01/01/1980 και βρίσκονται σε περιοχή με τιμή ζώνης μικρότερη των 1.500 ευρώ /τ.μ. Δεν αφορά εξοχικές κατοικίες, αλλά μόνο κύριες κατοικίες. Η κύρια κατοικία δηλώνεται στη φορολογική δήλωση. Για την περίπτωση πολυκατοικίας θα πρέπει το 50% των ιδιοκτησιών να χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία. Εάν το ακίνητο χρησιμοποιείται για εκμετάλλευση, θα πρέπει ο ενοικιαστής να βεβαιώνει τη χρήση με υπεύθυνη δήλωση. Επίσης, δεν μπορούν να είναι επιλέξιμες παρεμβάσεις σε τμήματα του κτιρίου που δε χρησιμοποιούνται για κατοικία (π.χ. κατάστημα στο ισόγειο κτιρίου ή διαμέρισμα που χρησιμοποιείται ως επαγγελματική στέγη).

Ακόμη, βάσει του πιστοποιητικού ενεργειακής επιθεώρησης, τα κτίρια πρέπει να έχουν καταταχθεί σε κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της «Δ» και οι αιτούμενες παρεμβάσεις να οδηγούν σε αναβάθμιση κατά τουλάχιστον μια ενεργειακή κατηγορία.

Ο περιορισμός της τιμής ζώνης

Η τιμή ζώνης και το εισόδημα αποτελούν τα κοινωνικά κριτήρια του προγράμματος, που είναι απαίτηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 397/2009 του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009. Στόχος είναι το πρόγραμμα να λειτουργήσει ως μοχλός λήψης απόφασης για επεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης από τους πολίτες με τα χαμηλότερα εισοδήματα, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική συνοχή.

Ο λόγος που δεν επιλέχθηκε ως εργαλείο η αντικειμενική αξία αλλά η τιμή ζώνης, είναι ότι η αντικειμενική αξία αποτελεί στοιχείο με έντονες διαφοροποιήσεις (υπολογίζεται με αρκετούς επιμέρους συντελεστές), αφού υπολογίζεται για κάθε ιδιοκτησία χωριστά. Συνεπώς, η εξαγωγή μέσου όρου θα ήταν αυθαίρετη και θα οδηγούσε σε στρέβλωση.

Η ενεργειακή επιθεώρηση

Οι δυνητικοί ωφελούμενοι του προγράμματος θα κληθούν να προβούν σε ενεργειακή επιθεώρηση. Το πιστοποιητικό της επιθεώρησης θα αποτελεί απαιτούμενο δικαιολογητικό για την υποβολή αίτησης στο πρόγραμμα. Με τη λήξη των εργασιών θα πρέπει να γίνει νέα επιθεώρηση με βάση την οποία θα πιστοποιείται η εκτέλεση των εργασιών και η ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας. Το 100% του κόστους των επεμβάσεων θα είναι επιλέξιμο στο πλαίσιο του προγράμματος, εφόσον η πρόταση ενταχθεί στο πρόγραμμα.

Οι κατοικίες που έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1980 και χωρίς θερμομόνωση είναι οι πλέον ενεργοβόρες και, εφόσον δεν έχουν προβεί σε ριζική ανακαίνιση, θα βρίσκονται με μεγάλη πιθανότητα σε κατηγορία «Δ» ή ακόμη χαμηλότερη. Σε κάθε περίπτωση, η ενεργειακή κατηγορία θα προκύψει από την ενεργειακή επιθεώρηση.

Για το υποπρόγραμμα Α οι ωφελούμενοι θα επιλέγονται βάσει και της διαδικασίας πιστοληπτικής αξιολόγησης που θα διενεργούν οι τράπεζες. Για το υποπρόγραμμα Β δεν τίθεται θέμα τέτοιας αξιολόγησης.

Η συνιδιοκτησία

Σε περίπτωση ύπαρξης συνιδιοκτητών θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία όλων για την ένταξη στο πρόγραμμα. Αίτηση μπορεί να υποβάλει ο συνιδιοκτήτης που πληροί τα εισοδηματικά κριτήρια του προγράμματος.

Η περίπτωση πολυκατοικίας

Σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας ως ενιαίου κτιρίου θα πρέπει:

- α) τουλάχιστον το 50% των διαμερισμάτων να χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες και
- β) τουλάχιστον το 50% των ιδιοκτητών να έχουν ατομικό δηλωθέν εισόδημα που δεν ξεπερνά τα 30.000 ευρώ ή οικογενειακό δηλωθέν εισόδημα που δεν ξεπερνά τα 50.000 ευρώ. Εφόσον πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, γίνεται γενική συνέλευση και αποφασίζεται, βάσει διαδικασίας που προβλέπεται στο καταστατικό, η συμμετοχή της πολυκατοικίας σε ένα από τα δύο υποπρόγραμμα.

Στη συνέχεια, γίνεται η ενεργειακή επιθεώρηση της πολυκατοικίας και ο κάθε ιδιοκτήτης προσκομίζει τα απαραίτητα δικαιολογητικά στο υποκατάστημα της τράπεζας που έχει συμφωνήσει από τη γενική συνέλευση να γίνει η αίτηση (ίδιο υποκατάστημα).

Επίσης, κάθε επέμβαση από αυτές που θεωρούνται «κοινόχρηστες» απαιτεί επίτευξη συμφωνίας στην πολυκατοικία, ανεξαρτήτως του προγράμματος. Σημειώνεται ότι υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί σε αυτά, που απορρέουν από το ιδιοκτησιακό ιδιωτικό δικαίωμα αλλά και το ΓΟΚ. Δηλαδή, έχουμε να κάνουμε με μια ενδογενή δυσκολία που αφορά κάθε θέμα στην «πολυκατοικία» και «κληρονομεία» ως δυσκολία και στο πρόγραμμα. Παρ' όλα αυτά, επειδή τεχνικά και για ουσιαστικούς λόγους ενεργειακής απόδοσης (ωστική θερμομόνωση) είναι καλύτερα η πολυκατοικία να αντιμετωπιστεί ενιαία, δίνονται σημαντικά επιπλέον κίνητρα για τις πολυκατοικίες.

Ειδικότερα, επιπλέον κίνητρο για την πολυκατοικία είναι τα αυξημένα εισοδηματικά κριτήρια για απευθείας επιχορήγηση, καθώς και ότι αυτά πρέπει να καλύπτονται μόνον από το 50% των ιδιοκτητών, ενώ η επιχορήγηση ισχύει για το σύνολο των ιδιοκτητών. Επίσης, στη συγκριτική αξιολόγηση θα δίνεται προσαύξηση στις πολυκατοικίες. Σε ό,τι αφορά το εισοδηματικό κριτήριο, θα πρέπει να πληροίται τουλάχιστον από το 50% των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Εφόσον αυτό τηρείται, θα δικαιούται επιχορήγησης το σύνολο των ιδιοκτητών.

Η διαχείριση του προγράμματος

Για την ομαλότερη υλοποίηση του προγράμματος θα δημιουργηθεί γραφείο αρρώγης (help desk). Επίσης, οι πολίτες θα μπορούν να απευθύνονται στις τράπεζες που θα επλεγούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

Οι επιλέξιμες παρεμβάσεις

Οι επιλέξιμες παρεμβάσεις θα προκύπτουν βάσει των συστάσεων του ενεργειακού επιθεωρητή και δύναται να είναι ενδεικτικά οι παρακάτω:

- τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων/κουφωμάτων (δύναται να συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια, ρολά),
- τοποθέτηση θερμομόνωσης δώματος/ στέγης - κελύφους,
- εγκατάσταση νέου ή αντικατάσταση συστήματος καυστήρα/ λέβητα με καινούργιο πετρέλαιο ή φυσικού αερίου ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- λοιπές προτεινόμενες παρεμβάσεις που αφορούν σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα/λέβητα, σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης, μόνωση σωληνώσεων, σκίαστρα, ηλιακού συλλέκτης κ.λπ.

Μετά την ενεργειακή επιθεώρηση, ο κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να επιλέξει όποιες και όσες παρεμβάσεις έχουν προταθεί από τον ενεργειακό επιθεωρητή και είναι επιλέξιμες για το πρόγραμμα και παράλληλα οδηγούν στην ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας του κατά μία τουλάχιστον κατηγορία. Σημαντικό στοιχείο, βέβαια, για την επιλεξιμότητα στο πρόγραμμα θα είναι ο ενδιαφερόμενος να επιλέξει τις παρεμβάσεις εκείνες που θα του φέρουν τη μεγαλύτερη εξοικονόμηση με το λιγότερο δυνατό κόστος.

Οι προτάσεις του ενεργειακού επιθεωρητή θα είναι αρκετά αναλυτικές και θα προσδιορίζουν την εξοικονομούμενη ενέργεια και το επιλέξιμο κόστος κάθε παρέμβασης.

Προδιαγραφές υλικών, καθώς και οι ανώτατες τιμές μονάδας ανά δαπάνη θα είναι διαθέσιμες στην προκήρυξη του προγράμματος, καθώς και στο λογισμικό που θα χρησιμοποιείται από τους ενεργειακούς επιθεωρητές. Οι προδιαγραφές ουσιαστικά θα είναι αυτές που περιλαμβάνει ο ΚΕΝΑΚ για τα νέα κτίρια.

Το κόστος των ενεργειακών επιθεωρήσεων είναι επιπλέον των 15.000 ευρώ και επιδοτείται στο 100%, εφόσον η πρόταση ενταχθεί στο πρόγραμμα. Το κόστος της ενεργειακής επιθεώρησης θα είναι επιλέξιμο μόνο εφόσον η πρόταση ενταχθεί τελικά στο πρόγραμμα. Σημειώνεται ότι σε κάθε περίπτωση, το ενεργειακό πιστοποιητικό θα είναι απαραίτητο κατά την πώληση ή ενοίκιαση μιας κατοικίας, επομένως δεν αποτελεί έξοδο χωρίς αντίκρισμα.

Η διαδικασία

- Μετά την προκήρυξη του προγράμματος, καλείται από το δυνητικά ωφελούμενο ενεργειακός επιθεωρητής για διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης με την οποία θα καθοριστούν η ενεργειακή κατηγορία της κατοικίας, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις για αναβάθμιση κατά μία τουλάχιστον κατηγορία, η εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί ανά προτεινόμενη παρέμβαση και το αντίστοιχο κόστος ανά παρέμβαση.

- Υποβολή αίτησης συνοδευμένης από τα απαραίτητα δικαιολογητικά σε συμβαλλόμενη τράπεζα. Σε περίπτωση πολυκατοικίας, το σύνολο των αιτήσεων υποβάλλεται στο ίδιο υποκατάστημα. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν εργασίες που θα γίνουν μετά την έκδοση του πιστοποιητικού.

- Υποδοχή των αιτήσεων από την τράπεζα / έλεγχος δικαιολογητικών φακέλων / έλεγχος επιλεξιμότητας της αίτησης βάσει των κριτηρίων.

- Μετά το πέρας υποβολής αιτήσεων, αξιολόγηση και κατάταξη βάσει κριτηρίου εξοικονόμησης ενέργειας προς κόστος παρεμβάσεων / έκδοση απόφασης έγκρισης αιτήσεων / κοινοποίηση της έγκρισης στη συμβαλλόμενη τράπεζα / ενημέρωση ωφελουμένου.

- Υλοποίηση εργασιών.

- 2η ενεργειακή επιθεώρηση / έκδοση δεύτερου πιστοποιητικού / έλεγχος ενεργειακής αναβάθμισης κατοικίας / πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου

- Για όσους εντάσσονται στο υποπρόγραμμα Α (επιδότηση επισκευών), ξεκινάει η εκταμίευση του δανείου με την απόφαση έγκρισης. Για την ολοκλήρωση της εκταμίευσης ο ωφελούμενος προσκομίζει:

- α) τα παραστατικά των δαπανών, και
- β) το δεύτερο πιστοποιητικό ενεργειακής επιθεώρησης και πιστοποιείται η υλοποίηση του έργου με διοικητικό έλεγχο.

- Για όσους εντάσσονται στο υποπρόγραμμα Β (απευθείας επιχορήγηση), για την καταβολή της επιχορήγησης ο ωφελούμενος προσκομίζει:

- α) τα παραστατικά των δαπανών, και
- β) το δεύτερο πιστοποιητικό ενεργειακής επιθεώρησης και πιστοποιείται η υλοποίηση του έργου με διοικητικό έλεγχο.

Η ετήσια εξοικονομούμενη ενέργεια (kWh) ανά τ.μ. προς το κόστος παρέμβασης θα αποτελεί κριτήριο συγκριτικής αξιολόγησης και κατάταξης των αιτήσεων που θα υποβληθούν. Δηλαδή, δε θα υπάρχει αριθμός προτεραιότητας, το πρόγραμμα θα έχει προκαθορισμένη διάρκεια για την υποβολή των αιτήσεων, στο πέρας της οποίας θα επιλεγούν, έπειτα από συγκριτική αξιολόγηση, οι καλύτερες προτάσεις όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας και όχι οι προτάσεις που κατατέθηκαν πρώτες. Η κατάταξη θα γίνεται ανά υποπρόγραμμα σε επίπεδο περιφέρειας. Η τελική επιλογή θα γίνει μέσω της συγκριτικής αξιολόγησης και η απόφαση ένταξης των ωφελουμένων θα γίνει από το ΤΕΜΠΜΕ σε συνεργασία με το ΥΠΕΚΑ.

Οι ενεργειακοί επιθεωρητές

Οταν υπογραφεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων και το Δημοδερικό Διάταγμα των Ενεργειακών Επιθεωρητών, θα δημιουργηθεί μητρώο ενεργειακών επιθεωρητών, το οποίο οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να δουν στην ιστοσελίδα του υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ιστοσελίδα www.ypeka.gr/επιθεωρησεις/ενεργειακες_επιθεωρησεις/μητρωο_ενεργειακων_επιθεωρητων).

(<http://www.ypeka.gr/ypeka/INSPECTION/ENERGIAKHEPIΠΘEO-PHSH/ANAKOINOSHIS/tabid/340/language/el-GR/Default.aspx>)

Πηγή: υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

